

BOGDÁNY GYULA

Önaktásznak álcázott emberölés felderítése

Minden olyan ügy, amelyben a halált előidéző „idegen kéz” – a feltett szándék ellenére – lelepleződik, a tagjait védelmező társadalom intézményeinek érdeme, egyúttal igazolja a nem természetes okból, tehát rendkívüli módon bekövetkezett halálesetek (rendőr)hatósági kivizsgálásának szükségességét.

Hazánkban a rendkívüli haláleseteket, köztük a legnagyobb arányt képviselő öngyilkossági ügyeket, hivatalból vagy kérelemre az általános rendőrségi feladatok végrehajtására létrehozott rendőrségi szervek vizsgálják ki igazgatási hatósági eljárás keretében.

Az évi nagyjából kétezer-ötszáz befejezett öngyilkosság kétharmadát akasztással követik el. Ebben az ezerhatszáz-ezernyolcszáz ügyben a helyszíniszemle-bizottságok rutinszerűen ellenőrzik a cselekményhez használt eszközöknek, a különböző mérendő értékeknek, a test helyzetének, az önkézi kivitelezésnek a helyszín részleteivel és összképével való megfeleltethetőségét. A történések rekonstrukcióját gyakran nehezíti, hogy a rendőrök kiérkezése előtt a felfedező vagy az újraélesztést megkísérlő személyek – nem a kivizsgálást nehezítő szándékkal ugyan, de – a helyszínt megváltoztatják: a holttestet levágnák, az eszközt a nyakból eltávolítják, a fellépést segítő tárgyat elmozdítják.

Önaktásznál a meztelen holttest szemrevételezése mindenképpen kiterjed a megragadást, a hurokba erőszakkal helyezést igazoló külsérelmi nyomoknak a felsőtesten, hangsúlyosan a végtagokon történő figyelmes kutatására. A nyakon az akasztásnál általában keletkező, halált kísérő elváltozás, az úgynevezett akasztási barázda megfigyelésére és leírására, illetve esetenként az agónia közben, többnyire az alsó végtagokon, jellemzően ütődéssel, horzsolással keletkező külsérelmi nyomokra kell figyelmet fordítani.

A bizottság tagjai a maguk szakmai hozzáértésével külön-külön járulnak hozzá a halál lehetséges okára vonatkozó együttes álláspont kialakításához. A bizottságvezető – a látottakat, hallottakat több oldalról és kritikusan értékelve – a kriminalista szemével. Az orvos – nemegyszer az egyetemi stúdiuumait felidézve – az élet és a halál átmenetének tárgyiasult leképeződését vizsgálja, véleményezi. A holttest mozgását, vetkőztetését, a ruházat és a környezet manuális vizsgálatát, a látottakat fényképezéssel és lerajzolással

történi rögzítését végző bűnügyi technikus a technikai eszközök alkalmazásával és a hasonló helyszíneken szerzett tapasztalataival segít.

A bizottság tagjai között elengedhetetlen a segítő együttműködés. Ha a vonatkozó kriminalisztikai ajánlások, szakmai szabályok alapján történik a helyszín szemléje, akkor az önkezünek vagy balesetszerűnek beállított élet elleni cselekmény általában már a helyszínen leleplezhető, de később a kötelezően végrehajtandó hatósági boncoláskor nagy valószínűséggel „kiderül az igazság”.

Az idegen- vagy önkezü akasztás elhatárolásakor szintén elengedhetetlen, hogy a boncoló orvos ismerje a helyszíni szemle adatait, hiszen csupán a boncletéből ez a kérdés nem mindig dönthető el egyértelműen.

A helyszín vizsgálata mellett a személyi bizonyítékok beszerzése is nagy jelentőségű. A felfedező tanút meg kell hallgatni az általa észlelt körülményekről, a hozzátartozót pedig a halált megelőző oki tényezőkről (betegség, krízishelyzet stb.), az öngyilkossági szándék hangoztatásáról vagy az arra utalásról, a korábbi kísérletekről és a búcsúlevél meglétéről.

Mint leplezési mód nem ritka a mérgezés, a lövés, a szúrás, a vízbe fulladás, a tüzeseti halál, a magasból zuhanás vagy jármű elé esés, amelyek mögött a bűncselekmény felfedezése önmagában is nagyfokú kritikai készséget és értő odafigyelést igényel a kivizsgálást végző szakemberektől, ugyanakkor az idegenkezü akasztás önkezünek beállításával alig találkozhatunk. Állítható, hogy emberölést az öngyilkosságok között a döntő arányú akasztási mechanizmusként a legnehezebb a holttesten vagy holttestben erre utaló elváltozások nélkül beállítani, palástolni. Legismertebb eset a Seuso-kincsek megtalálójaként emlegetett *Sümegh József* ügye 1980-ból, e miatt azonban az emberölés büntette miatt többször folytatni rendelt nyomozásban még nem került sor gyanúsított kihallgatására. 2007-ben a tököli fiatalkorúak bv. intézetében fogva tartott sértett megölését is önakasztásként próbálták a zárkatársak beállítani, de lelepleződtek.

Bács-Kiskun megyében az elmúlt tíz évben (2003–2012) évente átlagosan 315 esetben indult közigazgatási hatósági eljárás rendkívüli halál, 176 esetben öngyilkosság miatt. Az eljárások során 64 esetben merült fel bűncselekmény, 10 esetben szándékos emberölés gyanúja. Kevés kivétellel már a helyszín szemléje idején, annak megállapításai alapján felszínre kerültek a kriminális körülmények. A kevés kivétel egyike volt a következőkben ismertetett, elkövetési módszerében valóban ritkaságszamba menő jogeset, amelyet a Kecskeméti Rendőrkapitányság közreműködésével a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya derített fel.

A közigazgatási hatósági eljárás megindulása, a személyi bizonyítékok

2012. november 6-án 19.37-kor a mentőszolgálat diszpécser telefonon bejelentette a Kecskeméti Rendőrkapitányság ügyeletére, hogy előzőleg Helvéciára riasztották őket, ahol egy családi házban az ott lakó 38 éves *T. Krisztina* önakasztás következtében elhunyt. Kérték a rendőri intézkedést.

Helvécia, a megyeszékhely, Kecskemét vonzáskörzetébe tartozó 4400 lakosú község. A helyszín a település közigazgatási határán kívül, a bevezető út mellett elhelyezkedő, a kilencvenes években épült, alapincézett, egyszemélyes családi ház, gondozott, nagy telekkel.

A bejelentés után az ügyeletes tiszt a helyszínre irányította a rendőrkapitányság két nyomozó és egy bűnügyi technikus alkotta helyszínelő csoportját. Az ügyeletes házirovossal kiegészülő bizottságot az elhunyt férje, a 45 éves *T. György* fogadta, a rendőrileg nem biztosított helyszínen. Az egyik nyomozó a 21.40-kor kezdődő szemlét irányította és a jegyzőkönyvet vezette, a másik adatgyűjtést és tanúmeghallgatást végzett.

A *T. Krisztina* rendkívüli halála miatt induló közigazgatási hatósági eljárásban a helyszínen tanúként hallgatták meg *T. Györgyöt*, aki a szükséges figyelmeztetések, közötté az önvád tilalmára vonatkozó közlés megértése után a következőket mondta el.

Feleségével két éve voltak házasok. Közös fiúgyermekük másfél éves. Előző házasságából született, jelenleg a volt feleségével együtt élő három gyermekével *Krisztinának* jó volt a kapcsolata.

Szigetszentmártonban lakó szüleihez, bár ők gyakrabban szeretnék volna, *Krisztina* havonta utazott látogatóba. Fél éve vette észre feleségén, hogy rosszabbodott a hangulata, szomorkássá vált. A cselekmény napján a család otthon tartózkodott. A férfi a kertben dolgozott, a nő házimunkát végzett. 17.45–18.00 óra körül a felesége megkérte őt, hogy a gyermekükkel menjen át a szomszédos telken lakó anyjához, mert szeretne hazatelefonálni. Az utóbbi időben a nő nem szerette, ha a férje hallja, mit beszél az édesanyjával. Távozása előtt *T. Krisztina* közölte, hogy másnap jönnek érte a szülei, és egy pár napra hazautazik velük.

A férj a karonülő gyermekkel átment az anyjához. 19.00 óra körül tért vissza, és meglepve tapasztalta, hogy a bejárati ajtó biztonsági láncsal belülről zárva van. Felhívta a felesége mobilját, és bár hallotta, hogy a készülék kicsöng, az asszony nem vette fel. „Ekkor már gondoltam, hogy valami baj van” – állt a vallomásaiban. A gyermeket sietve visszavitte az anyjához, majd visszatérve ismét

telefonhívással próbálkozott – sikertelenül. Lerohant a pincébe, és egy csőfógóval feszegette ki a láncsal zárt ajtót. A konyha felé lépve, az ajtónyílásban látta meg felesége fűtéscsőre felkötött, lógó testét. Gyorsan alkalmas vágóeszközt keresett, *közben* próbálta leoldani a kötelet a csőről. Végül egy ollóval vágta el a nyakra szorult kötelet a test felett. A holttest „egyik keze a kötél alatt volt”.

Értesítette a mentőket, de ők már nem tudták újraéleszteni a feleségét. A kötél a pincéből származott. A ház nyílászárói zárva voltak, az ajtón lévő sérülést a leírt módon ő okozta. Tudomása szerint a feleségének nem volt öngyilkossági kísérlete, és ilyen szándékát sem említette – mondta a halál körülményeiről T. György mint felfedező tanú, mint hozzátartozó, mint a közigazgatási hatósági eljárásban ügyfél.

A férj adatgyűjtés során meghallgatott anyja – a mentőhívás kivételével – a fiáéval egyező módon mondta el az este általa tapasztalt történéseit. Kikérdezték továbbá T. György ismerését, aki bár a második feleséget nem ismerete, de az előzőről tudta, hogy a férfi verte őt.

A helyszín szemléje

A kívül és belül gondos, a kisgyermekes otthonra jellemző, rendezett összképet mutató családi ház bejárati ajtaját a bizottság felfeszített állapotban találta. A konyhában megtalálható volt a férj vallomásaiban szereplő csőfógó, olló és az ülőbútorok elemeként egy szék.

Az előszobában megtalálták a feleség mobiltelefonját, amely két nem fogadott hívást mutatott a férj számáról, az utóbbit 19.01 órai kezdettel. Az utolsó tárcsázott hívás az elhunyt édesanyjának száma volt, 09.57-kor.

T. Krisztina holtteste a konyha kőpadlóján háton feküdt. Keze kétoldalt nyugodt testtartásban, talpa érintkezett a helyiség küszöbével. Ruházata tiszta, sérülésmentes, az otthoni kényelmes viseletnek megfelelő szabadidőruha. Nyakáról lebontva és az alá volt terítve a csúszóhurok kiképzésű, 7 mm átmérőjű, többrétegű műszálas, úgynevezett alpinistakötél vágott végű darabja.

A konyhai ajtónyílás belső oldala felett, 230 cm magasságban húzódó fűtés-csővön tizenháromszor volt átvetve a holttest nyakánál látothoz hasonló kötél. A balról lógó vége 198 cm magasságban friss vágásnyomot hordozott, jobbról 127 cm magasságban ért véget. Az átvetések bal hat sora egymáshoz szorulva, a továbbiak, jobbra, lazábban, réseket hagyva helyezkedtek el.

Már a réseket is előtűnt, de a kötélnak a csőről való eltávolítása után jobban láthatóvá vált a csőnek a helyiség belseje és mennyezete felé eső pa-

lástrészen, a fehér festéken a kötélméretének megfelelő szélességű, számolhatóan héttrendbeli csúszásnyom. Az érintkező nyomok lefelé mutatón egymáshoz kb. ötfokos szögben voltak nyitottak.

A vetkőztetés után a 165 cm magas, egyenletesen elhízott női holttesten a helyszínen jelenlévő orvos a külvizsgálat során, a nyakon – *a fényképek alapján a test hossz tengelyére merőlegesen(!)* – körbefutó akasztási barázdát, a bal kéz második ujján, a tenyéri oldalon, az akasztási barázdával azonos méretű benyomódásos sérülést, ugyanezen ujj végpercen vízhólyagot írt le. A halál vélelmezett oka fulladás következtében beálló légzőszervi elégtelenség volt.

A bizottság nyomozóiban a helyszín összképét és T. György elmondását összevetve kételyek merültek fel a halálnak a férj elmondásából ismert körülményei tekintetében. Különösen az elhunyt bal *mutatóujjának a kötélbe szorulása*, a kötél szilárd felrögzítése helyett a *többszöri feltekerés* volt atipikus önközű cselekmény esetén. T. Krisztina *halála előtti tervei*, miszerint másnap az anyjához szándékozott utazni, illetve az öngyilkosságra utaló *jelzések hiánya*, a férj *korábbi agresszív megnyilvánulására* utaló adat, *a férj nem kézenfekvő cselekvéssora* a bezárt ajtó észlelése után – mind olyan információ volt, amely egészséges gyanakvást ébresztett az eljáró szakemberekben.

Megérzéseiket jelentették a parancsnokuknak, aki a helyszínen megjelenve egyetértett a kollégái megállapításaival, mindazonáltal, mivel a férj állítását kategorikusan cáfoló vagy legalábbis megrendítő bizonyíték ott és akkor nem állt rendelkezésre, a parancsnok az eljárási cselekmény részletes jegyzőkönyvi leírását, alapos képi dokumentálását rendelte el.

A szemlén lefoglalták egyebek közt az elhunyt ruházatát és a kötél darabjait. A holttest kézfejeire nejlontasakat húztak az esetleges későbbi anyagmaradvány-kutatás érdekében.

A bizottság 23.10-kor azzal a megállapítással fejezte be a szemlét, hogy a halál feltehető oka önközű akasztás okozta fulladás. Idegenkezűség gyanúja nem merült fel. A holttestet hatósági boncolás céljából a boncolóhelyiségbe szállították, a lakást a hozzátartozónak átadták. T. Györgyöt ügyféli minőségében tájékoztatták a megindult eljárással kapcsolatos szükséges tudnivalókról, a várható ügymenetéről.

A gyanú megalapozása

A közigazgatási hatósági eljárásban felvetődő gyanús körülményeket a Kecskeméti Rendőrkapitányság Felderítő Osztálya másnap jelentette szakirányító

osztályunknak, ezért a következőkben T. Krisztina halálesetének ügyét szoros szakirányítás alá vontuk.

A helyi nyomozók a haláleset másnapján tanúként hallgatták meg az elhunyt anyját, *R. Györgyné* szigetszentmártoni lakost, aki a vejével való megromlott kapcsolatról számolt be. Eleinte a férjével, majd egymaga, kéthetente látogatta lányát Helvécian, de mivel többször előfordult, hogy a veje egyszerűen hazazavarta őt, később már csak akkor ment oda, amikor a férj a munkája (virágkertészetenél áruszállítás) miatt távol volt otthonról. Elmondta, hogy a házasság viszonya is megromlott. A férje nem engedte Krisztinát a gyermekkel együtt hazalátogatni. Egy alkalommal maga a veje mondta el neki, hogy az előző felesége a három gyerekkel akkor hagyta el végleg a házat, amikor ő éppen dolgozott.

Krisztina a halála előtt telefonon elmesélte, hogy T. György 16 éves lánya egy bizalmas beszélgetésen közölte vele, hogy ugyanúgy látja a családi légkör megromlását, mint ahogyan azt az előző házasságban gyermekként átélt: előbb a feleség anyjával, majd rokonságával, végül az asszonnyal romlott meg a viszony. A folyamatot a feleség menekülésszerű elköltözése zárta le.

R. Györgyné szerint lánya egyre inkább úgy érezte, hogy a férje kisajátítja, korlátozza a családjával való kapcsolattartásban. Krisztina nem akarta megvárni az ismert végkifejletet, ezért elfogadva az anyja felajánlását, úgy döntött, hogy a gyermekével visszaköltözik Szigetszentmártonba. Mivel anya és lánya el akarta kerülni T. György akadályozó fellépését, ezért csak néhány napos látogatás ürügyével indokolták az utazást, amelynek napját a férfi sofőrmunkájának idejére, november 7-re tették.

Lánya haláláról R.-né november 6-án, 23.30-kor értesült, amikor másik lánya és veje meghozta a hírt. T. György telefonon értesítette őket az öngyilkosságról. Meghallgatásakor a nő kételkedett abban, hogy T. Krisztina saját kezüleg vetett volna véget az életének, hiszen a gyermekét szeretettel gondozta, a házassági gondjainak a másnapra tervezett, határozott megoldását pedig éppen ő szorgalmazta, miközben megnyugtatta anyját a döntés helyesége felől.

A rendőrkapitányság elrendelte a holttest hatósági boncolását. Az ISZKI Kecskeméti Szakértői Intézete szokatlan külsérelmi nyomnak értékelte a kézujj kötélbe szorulását és emiatt, valamint az előzményi adatokra figyelemmel a rendőrkapitányság az intézettől két igazságügyi orvos szakértő részvételét kérte a boncoláson.

November 12-én, a boncolás előtt újabb szemlét tartottunk a boncteremben, ezúttal a holttest kézfejein mikronyomrögzítésre, kézujjain körömnnyira-

dék levételére, ötpontos hajminta rögzítésre és DNS-mintavételre, valamint a holttesttel beszállított kötél tüzetesebb szemrevételezésére került sor.

A kötél vizsgálatakor megerősödött az a feltételezés, miszerint a helyszínen a fűtőcsőre tekert állapotában fényképezett kötél bal oldali, egymással szorosan érintkező hatszoros átvetésén egy féltényérnyi, összefüggő, barnás színű szennyeződés volt látható. A kiterített kötél e részén szakaszosan látszott a barnás szennyeződés, amely az alkalmazott vérelőpróban pozitív reakciót mutatott. Tekintettel arra, hogy T. Krisztina holttestén nem volt vérző sérülés, különös hangsúlyt kapott T. György tanúvallomásának az a nehezen értelmezhető utalása, miszerint a levágás *közben* próbálta leoldani a kötelet a fűtőcsőről.

A csőre tekert kötél helyszíni képén látott és vérnek bizonyuló összefüggő szennyeződés sokkal inkább egy vérző tenyér stabilizáló rászorításának, mintsem az ujjak oldási nyomainak voltak minősíthetők! Hasonló színű szennyeződés volt látható a konyhaszéken is az arról készült fényképen.

Mint ahogy ez az őlési boncoláskor gyakorlat, bűnügyi technikussal jelen voltunk a két orvos szakértő által végzett boncoláson. A szakértők részletesen leírták a nyakon körbefutó, 6-8 mm-ről helyenként egy cm-re kiszélesedő akasztási barázdát, amelyben a felfüggesztési pont a jobb fül környékén volt észlelhető. Emellett a jobb kéz háti felszínén, mindkét lábszáron és az egyik bal lábujjon kisebb, friss bevérzést, valamint a bal kéz második ujjá végpercen vízhólyagot találtak.

A nyak belső sérülései (nyelvcson- és pajzsporctörés, a környező lágyrészek bevérzése), a tüdők elváltozásai (mellhártya letapadása, puffadt, bővértű tüdők) igazolták, hogy T. Krisztina az akasztási eszköz általi nyaki erek leszorítása, agybénulás, fulladás következtében halt meg. A végtagi kisebb bevérzések dulakodási sérülésként (ütés, ütődés) is értékelhetők, mindazonáltal a felső végtagokon megragadásra utaló külsérelmi nyomokat a boncolás nem tárt fel. A szakértők szerint a holttest nyakán lévő egyszeres akasztási barázdá *jellegzetességei eltértek* az ilyen eszközzel történő szokásos *önakasztás* következtében keletkezett *akasztási barázdá jellegzetességeitől*, de – hangzott a szóbeli, előzetes vélemény – összességében a *bonclelet alapján nem lehetett kizárni vagy bizonyítani az idegenkezű cselekmény lehetőségét*.

A holttesti jelenségek változása miatt figyelemre méltó körülmény volt, hogy a helyszín szemlélén tapasztaltakkal ellentétben a boncoláskor már nem látszott a bal kéz vízhólyagos ujján a kötél lenyomata, illetőleg a nyak elülső részén az akasztási barázdára merőlegesen leképeződött, két ujjat körvonalal-

zó vérbeszűrődés és az abban az ujjak által összecsípett bőrtaraj. Szerencsére a szemlén készített makrofelvételek ezeket kellőképpen láttatták.

Ugyancsak a helyszínen készült nagyszámú, kellően jól beállított fényképfelvétel tanulmányozása után a kötél vérszennyeződése, a fűtésű horzsolási nyomai mellett további elváltozás tette támadhatóvá az önkezü kivitelezést: az ajtónyílás felső-belső élén, az onnan néhány centiméterre lévő lelógó kötél vonalában, annak megfelelő szélességben, két helyütt frissen lehorzsolódott a vakolat. Ebből a kötél terhének jelentős kilengésére lehetett következtetni.

Ennek ellenére a cselekmény utáni hatodik napon sem állt olyan bizonyíték a rendelkezésünkre, amely alapján *érdemben cáfolni* tudtuk volna a T. György által a felesége halála kapcsán elmondottakat.

Álláspontunk szerint azonban T. Györgynek oka és módja volt arra, hogy a feleségét megölje. Emellett előnyt jelentett számára a helyszín beállításának lehetősége, a cselekmény késleltetett felfedezése, a közvetlen tanúk hiánya, illetve a legközelebbi tanú hozzátartozói minősége.

Helyzetünket némiképp nehezítette az a tény, hogy T. György a felesége rendkívüli halála miatti közigazgatási hatósági eljárásban ügyfél helyzetben volt.

A kivizsgálás kereteit megállapító törvény szerint a hatóságnak együtt kell működnie az ügyféllel, ezért T. Györgyöt megillette a tájékozódáshoz, a tájékoztatáshoz, a költségtakarékos, hatékony és határidőn belüli ügyintézéshez, a jóhiszeműséghez, az iratmegismeréshez, a másolatkiadáshoz fűződő és számos egyéb, az eljárási alapelvekből következő jogosultság.

A jogszabály azonban előírja a hatóságnak, hogy hivatalból állapítsa meg a tényállást, maga határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, és a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt vegyen figyelembe.

E felhatalmazás alapján döntöttünk amellett, hogy – bár az eljárási törvény kifejezetten nem ad rá lehetőséget, viszont ez irányú tiltást sem tartalmaz – T. György vallomását műszeres vizsgálattal ellenőrizzük. A BSZKI Poligráfós Vizsgálati Osztályával fennálló kiváló munkakapcsolat révén november 14-re, budapesti vizsgálatra kaptunk időpontot.

A poligráfós vizsgálat előtt alapszabály, hogy a vizsgálandó személlyel kerüljük a konfliktusos kihallgatási helyzetet. Bár T. György addigi egyetlen, még a cselekmény estéjén, a helyszínen tett tanúvallomásával kapcsolatban már számos ellentmondás merült fel, az „ügyfélbarát” hatósági hozzáállásnak megfelelően nem szólítottuk meg a férfit a hazugságvizsgálat előtt.

A vizsgálatig hátralévő munkanapon sor került T. György volt feleségének, Sz. Évának tanúként történő meghallgatására. A törekeny alkatú, félnék és bizalmatlan asszonyt nem volt egyszerű tanúzásra bírni. Amikor felkerestük, már értesült T. György feleségének haláláról. Mivel a volt férjétől hosszú évekig tartó válási folyamata néhány hónappal korábban zárult le, és félt a férfitől, ezért – előre kikötve, hogy csupán egyszer tesz vallomást – csak az igazság kiderítése érdekében volt hajlandó tanúként nyilatkozni.

A nagyfokú megértéssel és kellő alaposággal felvett tanúvallomás alapján rajzolódott ki igazán T. György személyisége és feltételezett tettének motívuma.

A volt feleség elmondta, hogy T. Györgytől 21 évi házasság után, 2010-ben vált el. A férfi külföldi fuvarozást vállalt. Otthonlétei feszültek voltak. Házasságuk idején elhidegültek egymástól, ezt tovább fokozta férjének az apja halála utáni depressziója. Betegségét gyógyszerrel kezelték. A férfi csak a szomszédban lakó anyjával volt bizalmas viszonyban. Sz. Éva a gyerekekkel külön akart költözni, de a férfi a legkisebb fiúgyermeket nem engedte elvinni. A konfliktus súlyosbodott, miután a férj östermelői tevékenységbe kezdett, és nagyrészt otthon tartózkodott.

T. György 2005-ben önfulladásztással kísérelt véget vetni az életének, ezt a felesége és az anyja a későbbiekben még az kezelőorvos elől is eltitkolta. A férfi fokozta a családjá elleni lelki terrort. Fenyegetései ellenére T. György őt fizikailag sosem bántotta, de a nagyobbik fiát többször megverte.

2006 elején a férfi abbahagyta a pszichiátriai kezeléseket és a gyógyszerkezést. A felesége bejelentette, hogy el akar válni. Erre T. György azzal fenyegette meg, hogy ha nem mond le a válási szándékáról, elintézi, hogy az asszonyt elmebetegnek minősítsék, majd *fel fogja őt akasztani, de úgy, hogy öngyilkosságnak tűnjön*. Sz. Éva ez után naplót vezetett a történetéről, ezt később, a válóperben fel is használta.

2006 nyarán Sz. Éva a húga segítségével – kihasználva, hogy a férfi a termelői piacon volt – váratlanul menekült el gyermekeivel otthonról. A családtagokat nagymértékben megviselő válás hosszú eljárások után, 2012-ben fejeződött be.

T. György második feleségét csak felületesen ismerte. Érzése szerint a férfi szándékosan próbálta a két nő közelebbi kapcsolatát akadályozni. Mivel a gyerekek látogatták az apjukat, ezért Sz. Éva értesült arról, hogy az újabb házasságban is felmerültek olyan, a férfi basáskodása miatti problémák, mint amilyeneket a kezdeti időszakban ő is megélt. Sz. Évának a lányán keresztül

üzent T. Krisztina, hogy szeretne vele találkozni, a válási szándékáról beszélni. A találkozási végül nem került sor – T. Krisztina meghalt.

Az eljárási ügyintézés ürügyén november 13-án másnap 7.30-ra beidéztük T. Györgyöt. Az előre kidolgozott taktika szerint a férfival közöltük, hogy mint ilyen esetekben rutinjárásként szokás, a vallomását hazugságvizsgálattal kívánjuk ellenőrizni. Ez után tudjuk az eljárást mihamarabb befejezni. Az együttműködő hivatali hozzáállást sugallva és a közös érdekre hivatkozva az önkéntes beleegyező nyilatkozat megtételére kértük. T. György elfogadta a gyors ügyintézésre, a bevett gyakorlatra hivatkozást, és beleegyezett a műszeres vizsgálatba.

Ez után, azzal tompítva a körülményességet, hogy a napját amúgy is a haláleset ügyintézésére szánta, közöltük, hogy a megyei poligráfus vizsgáló akadályoztatása (valójában hiánya) miatt a vizsgálatra Budapesten kerül sor. Bár a tekintetében észrevehető volt némi nyugtalanság, T. György elfogadta a fővárosba utazást.

Továbbra is tartottuk magunkat a poligráfus vizsgálat előtti, a vizsgálat eredményességét rontó további adatközlés, konfliktushelyzet tilalmához, és egyetlen szó nélkül szállítottuk őt Budapestre.

A BSZKI Poligráfus Vizsgáló Osztályának tapasztalt szakembere már az előző nap megkapta tanulmányozásra az ügy iratait, és a volt feleségtől származó ismeretek birtokában felkészült a vizsgálatra.

A vizsgálat során a cselekménnyel kapcsolatban feltett releváns kérdésekre (*Krisztinát ön akasztotta fel?; Ön az akasztás helyszínén volt abban a pillanatban, amikor Krisztina meghalt?; A bejárati ajtó Krisztina halála után lett láncsal bezárva?;*) a vizsgálat alatt regisztrált élettani változások szerint a vizsgált személy megtevesztő választ adott. E ténnyel szembesítette őt a vizsgáló, ezért T. György az addigi tagadásában megtört, és azzal a szóbeli nyilatkozattal jött ki a vizsgálóhelyiségből, hogy a feleségét ő ölte meg, minderről részletes vallomást kíván tenni.

A nyomozás megindulása

A beszerzett adatok alapján azonnal intézkedtünk a nyomozás elrendelésére, a gyanúsított őrizetbe vételére, kihallgatásának és a további eljárási cselekmények megszervezésére. Ezzel egy időben a Kecskeméti Rendőrkapitányság határozattal befejezte a T. Krisztina rendkívüli halála miatt folytatott közigazgatási hatósági eljárását, és az iratokat formálisan is felterjesztette osztályunkhoz.

T. György a védője jelenlétében gyanúsítottként tett vallomásaiban előadta, hogy a felesége a vacsora közben bejelentette, hogy elhagyja őt. Ez után a pincébe ment, hogy fát tegyen a kazánba. Ott meglátta és magához vette azt a kötelet, amelyet disznóvágáskor az állat lefogására használnak, azzal a szándékkal, hogy ha a felesége fenntartja a távozási szándékát, akkor közli vele, hogy öngyilkos lesz.

Miután a felesége továbbra is határozottan állította, hogy a gyermekükkel együtt elhagyja, és közönyösen, sőt gunyorosan fogadta az öngyilkossággal fenyegetőzését, vallomása szerint: „elborult az agyam, és a jobb kezemben lévő, karikára hajtott kötél egyik végét, ami hurokban végződött, a nyakára dobtam... mire ő a kezével odakapott. Ebben a pillanatban már dobtam is fel a kötél másik végét a fölöttünk lévő fűtőcsőre, majd minden erőmmel elkezdtem két kézzel húzni a kötél azon végét, amit átdobtam a fűtőcsővön. Én olyan magas vagyok, hogy szék nélkül felérek a csőig... Addig húztam, mindkét kezemmel, a kötelet, amíg meg nem fulladt. Szerintem 1-2 perc lehetett el, amíg meghalt.”

T. György elmondta továbbá, hogy a felesége teste ernyedten állt a lábán. A kötelet megpróbálta rögzíteni a csőre, de az vissza-visszacúszott, miközben a festék több helyütt ledörzsölődött a csőről. Végül többször átdobtta a kötelet, így az rögzült. A holttest így a lábujjai hegyével érintette a talajt.

Rádöbbenve tettének súlyára, azonnal arra gondolt, hogy öngyilkossággként állítja be a cselekményt. A konyhaszékét a fellépés eszközeként közelebb hozta. Ollóval levágta a holttestet. A szomszéd szobában játszó gyermeket felöltöztette és kivitte a bejárati ajtó elé. Az ajtót belülről láncsal bezárta. A hátsó szoba ablakán távozott a lakásból. A gyermekkel a kezében átment anyjához és ott előadta, hogy a felesége egyedül akart maradni a telefonáláskor.

Fél óra múlva visszaindult, és a tanúvallomásaiban már elmondott cselekvéssort hajtotta végre, azzal a kiegészítéssel, hogy a mentők sürgőlhódése közben csukta be a nyitott szobaablakot.

T. György vallomásának ellenőrzésére ügyész, védő és orvos szakértő részvételével haladéktalanul helyszíni kihallgatást végeztünk. Ezen fény derült arra, hogy a cselekmény folyamán a gyanúsított a bal tenyerén horzsolásos sérülést szenvedett, miközben a felesége testét húzva a kötél vissza-visszacúszott. A sérülést az orvos szakértő ott helyben véleményezte és megfeleltette a gyanúsított által közölt keletkezési mechanizmusnak. A szakértő szerint a sérülés vérzéssel járhatott, bár erre a gyanúsított nem emlékezett.

Magyarázatot kaptunk a konyhaajtó feletti vakolat leverődésére is, mert a gyanúsított megmutatta, hogy a konyhaajtón kívül lépve is húzta a kötelet.

A helyszíni kihallgatás utáni szemlén vérgyanús szennyeződést rögzítettünk a konyhai székről, a fűtőcsőről, valamint a távozás helyeként megjelölt ablak párkányának belső részéről és az árnyékoló spalettáról.

A felsorolt nyomozási cselekmények november 14-én késő estére befejeződtek: T. György a közigazgatási hatósági eljárás ügyfeleiből büntetőeljárás terheltjévé vált. A helyszínen megerősített beismerő vallomása a cselekmény idegenkezü elkövetésére vonatkozó feltevésünk minden részletkérdésére választ adott, sőt újabb terhelő tárgyi bizonyítékokra leltünk és elváltozásokat találtunk.

A nyomozás vád-előkészítési szakaszában a szemlén megállapítottuk a sértett és a gyanúsított (nem közömbös) testsúlyát. Beérkezett továbbá a boncolás jegyzőkönyve, amelyben – az utóbb ismertté vált adatok birtokában – a szakértők idegenkezünek minősítették T. Krisztina halálát. A genetikai szakértő az elkövetési eszközként használt kötélén lévő vérből T. György DNS-ét azonosította. Az elmeorvosi szakvélemény alapján nincs akadálya T. György büntetőjogi felelősségre vonásának. A büntetőügyben további nyolc tanút hallgatott ki a rendőr-főkapitányság vizsgálati osztálya, és a nyomozást 2013. május 7-én befejezte, a nyomozás iratait a T. György ellen egyrendbeli emberölés büntett (alapeset) megalapozott gyanúja miatt vádemelési javaslattal küldte meg a Bács-Kiskun Megyei Főügyészségnek.

Következtetések, tapasztalatok

Az ügy részleteit megismerve elmondhatjuk, hogy T. Krisztina a fulladásos halálnevek közül a nyak összenyomása által okozott fulladás következtében halt meg. A halálhoz vezető mechanizmus azonban az elkövető részéről összetett cselekvéssor következménye volt. Előbb meglepetésszerű hurokvetéssel zsinegelés útján kezdődött, majd a sértett csekély védekezési lehetőségének az elkövető általi megszüntetése után, akasztási folyamatban vált teljessé. A kifejezett védekezési sérülések, különösen pedig a megragadási nyomok hiánya, valamint az a körülmény, hogy a sértett cselekvőképességének toxikus úton való csökkentésére a boncoláson sem merült fel adat, különösen fontossá tették a közigazgatási hatósági eljárásban beszerzett bizonyítékok sorba rendezését és láncolatba illesztését.

A büntetőeljárás előkészítő eljárásaként tekinthető közigazgatási hatósági eljárás rövid időszakában napról napra nőtt a terhelő bizonyítékok mennyisége és javult a minőségük, amellettt hogy fokozatosan halványult az önkezü verzió lehetősége.

Nem volt elkerülhető, hogy megfelelő időben előálljunk a megfogalmazott kételyeinkkel, azaz a férjet a terhelő bizonyítékokkal szembesíteni, ellentmondásba kényszeríteni, nyomás alatt tartani, míg elfogadható magyarázattal szolgál a felesége halálának mikéntjéről.

Természetesen más módszerei is lettek volna a bizonyításnak (szakértés, szembesítések, bizonyítási kísérlet stb.). Mi a nyomozói oldalról viszonylag kevés szellemi befektetést igénylő hazugságvizsgálatot választottuk, amely – hangsúlyozottan az elkövető közreműködése mellett és a vizsgáló kiváló munkája eredményeként – célra vezetett.

A sikeres felderítés tapasztalatait összefoglalva megállapítható, hogy a közigazgatási hatósági eljárás bizonyítási eszköztára – hasonlóképpen a gyanús személyeltűnés miatti eljárásban alkalmazotthoz – a rendkívüli halál esetén is megfelelő az eljárási célok eléréséhez: az eset mögött esetlegesen megbúvó élet elleni cselekmény gyanújának felszínre hozatalához. (Megjegyzendő azonban, hogy egyes bizonyítékforrásokhoz, például a távközlési adatokhoz való hozzáférés nincs biztosítva.) Ugyanez nem mondható el a törvény által szabályozott eljárási rendről és az eljárási alapelvekhez kötöttségről. A rendkívüli halál miatt kezdeményezett eljárásokban, különösen az olyan esetekben, amikor az ügyfél maga a lehetséges elkövető, az ügyfélbarát hatósági viszony esetenként megnehezítheti a bűnüldözési érdek hatékony érvényesítését. Ennek a feloldására részben bevett (például taktikai blöff), részben nem tiltott eszközök és módszerek (például poligráfós vizsgálat vagy kétorvosos hatósági boncolás) alkalmazhatók.

Szükséges azonban kiemelni a helyi rendőri szervek munkáját, hiszen a segítő, egyszersmind gátló hatású megismételhetetlenség lehetősége a helyszínen elsőként ténykedő bizottságok kezében van. Ha a szakmai rutin készségszintű alkalmazása a sablonos, felületes „munkavégzés” helyett a gyanús körülmények észlelését, felismerését és – megfelelően jó dokumentálással – kidomborítását eredményezi, mint ahogy a bemutatott jogeset is példázta, a cselekményét leplezni kívánó gyilkos nem kerülheti el a felelősségre vonást.*

---

* A baon.hu internetes hírportál 2013. szeptember 25.-i híradása szerint: „Tizenhárom év börtönre ítélté szórán a Kecskeméti törvényszék azt a 46 éves helvéciai férfit, aki felesége hidegvérű megölését öngyilkosságnak próbálta álcázni, de a rendőrök sikeresen leplezték.”
<http://www.baon.hu/bacs-kiskun/kek-hirek-bulvar/hidegverrel-olt-a-ferj-felakasztotta-feleseget-videoval-517473>